

D ů v o d y:

Dle § 1 nařízení vlády ze dne 25. června 1920, čís. 409 sb. z. a n. (jelikož platnost byla nařízením ze dne 23. června 1921 čís. 223 sb. z. a n. prodloužena až do zákonné úpravy) lze povinnému, který beze své viny nemá přiměřeného náhradního bytu, povolit i opětně odklad exekuce vyklizením místnosti najaté nebo jinak používané. V § 2 téhož nařízení stanovena v neprospěch osob zaměstnaných v podnicích zemědělských, které používají bezplatného bytu, výjimka potud, že takovýmto osobám lze povolit odklad vyklizení celkem nejvýše na stejnou dobu, jako jest smluvená neb obvyklá výpovědní lhůta z poměru námezdního. Důvod tohoto vyjimečného ustanovení spočívá patrně v tom, že hospodář potřebuje z pravidla naturálního bytu pro nástupce vystoupivšího zřízence, nemá-li hospodářství trpěti škodu, že tedy v tom případě zájmy zaměstnancovy musí ustoupiti silnějším zájmům hospodářovým. Tato úvaha platí však nejen při podnicích zemědělských v užším slova smyslu (polní hospodářství), nýbrž i při podnicích lesního hospodářství, poněvadž jsou tu stejné poměry, i dlužno tudíž uznati, že také osobám, zaměstnaným v podnicích lesního hospodářství lze povolit odklad vyklizení bytu, bezplatně používaného, celkem nejvýše na dobu, rovnající se smluvené neb obvyklé lhůtě výpovědní. V tomto případě byl povinný zaměstnán jako duchodní velkostatku, který jest podnikem zemědělským, byť i z většiny lesním, proti tříměsíční výpovědi. Odklad vyklizení byl mu povolen již na tři měsíce, další odklad není tedy již přípustným.

Čís. 1299.

Zákon ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n., o zajištění půdy drobným pachtýřům.

Držbou nemovitostí, s nimiž byl pachtovaný pozemek spolu obděláván, rozumí se vlastnictví kmenové nemovitosti.

(Rozh. ze dne 22. listopadu 1921, R I 1310/21.)

Požadovatel Jan M. měl požadované pozemky v podpachtu od 1. října 1903. Dřívějším pachtýřem pozemků byl Emanuel K., jenž byl vlastníkem chalupy čís. 7 v D. až do konce hospodářského roku 1903, kdy ji prodal Ferdinandu P-ovi, který ji však ihned pronajal požadovateli. Soud první stolice požadovací nárok přiznal. D ů v o d y: Jde tu o to, zda požadovatel jako pachtýř chalupy čís. 7 v D., čímž založen jeho podpachtýřský poměr k požadovaným pozemkům, a tedy detentor chalupy čís. 7 v D., jest oprávněn započísti si dobu, po kterou měl pozemky v pachtu Emanuel K. Zákon mluví o možnosti započtení doby pachtu právního předchůdce v držbě nemovitostí, s nimiž bylo hospodaření na požadovaných pozemcích spojeno (§ 21 odstavec třetí zákona čís. 318/19). Užívaje slova »držbu«, zajisté zákonodárce měl na mysli pouze faktický stav a nikoliv právní konstrukci pojmu držby, což patrně z úmyslu, jasně vysloveného v § 3 odstavec první, kde nárok přiznán pouze tomu, kdo pozemek fakticky obdělává. Držbu v tomto smyslu je jistě nutno pojímati co nejširše, tedy také jako pouhou detenci. Je tedy dobu, po kterou měl

pozemky v pachtu Emanuel K., žadateli započísti a nárok mu přiznati. Rekursní soud požadovací nárok zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Dle § 1 odstavec třetí zákona ze dne 27. května 1919 čís. 318 sb. z. a n. může si drobný pachtýř zemědělského pozemku, který žádá, by mu pachtovaný pozemek byl postoupen do vlastnictví, započítati pachtovní dobu svého právního předchůdce v držbě nemovitostí, s nimiž jest požadovaný pozemek spolu obděláván. Správně vystihl v tomto případě majitel požadovaných pozemků smysl a dosah tohoto zákonného ustanovení, vytknuv ve svém rekursu, že mají takto vlastníku nepatrné nemovitosti za podmínek zákonných býti opatřeny další pozemky, potřebné k účelnému hospodaření a obživě jeho rodiny, a poukázav zároveň k tomu, že nelze dosíci tohoto účelu u toho, kdo užívá nemovitostí, které mají býti jádrem budoucího hospodářského celku, pouze způsobem odvozeným, tak že mu mohou vždy býti odňaty, on pak, kdyby mu byly přiznány pozemky pachtované, nabyt by vlastnictví pozemků doplňujících, nemaje pro hospodaření na nich zabezpečeného hospodářského středu a přiměřeného základu. S tím se shoduje také výklad § 1 odstavec třetí dotčeného zákona ve spiscích Dra Karla Viškovského »Zákon o zajištění půdy drobným pachtýřům« a Dra J. O. Kubička »Vznik a zánik dlouholetých pachtů«, kteří oba předpokládají, že pachtýř požadovaných pozemků zároveň nabyt koupí, dědictvím a pod. nemovitostí kmenových, t. j. nemovitostí, s kterými pachtované pozemky spolu jsou obdělávány, byl tedy jejich vlastníkem. Nejvyšší soud se přidává k tomuto výkladu, pokládaje jej do jisté míry za výklad authentický, ježto oba jmenovaní spisovatelé měli, jak známo, nemalou účast na vzniku zákona k zajištění půdy drobným pachtýřům, a tedy vědí, čeho mělo býti dosaženo zákonem. Poněvadž pak v tomto případě Jan M. jest pouhým pachtýřem chalupy č. p. 7 v D., z které byly požadované pozemky obdělávány, chalupa ta tedy vlastníkem kdykoli může mu býti odňata, nelze ho dle toho, co uvedeno, pokládati za právního nástupce Emanuela K-a v držbě této chalupy, aniž Emanuela K-a za jeho právního předchůdce v držbě chalupy, pročež Jan M. není oprávněn, přičísti si ke své době pachtovní (podpachtovní) dobu od 1. října 1901 do 1. října 1903, po kterou Emanuel K. měl požadované pozemky v pachtu. Pro nedostatek zákonné doby pachtovní zamítl tedy rekursní soud právem požadovací nárok Jana M-a.

Čís. 1300.

Opatření Stálého výboru Národního shromáždění republiky Československé podle § 54 ústavní listiny ze dne 8. října 1920, čís. 586 sb. z. a n., o úpravě pachtovního z polních hospodářství a zemědělských pozemků a o obnově drobných zemědělských pachtů.

S příspěvkem k vodnímu družstvu dlužno naložiti jako s daněmi a přírážkami.

Naturální dávky připočtou se k pachtovnímu v hodnotě ku dni 1. března 1919.

(Rozh. ze dne 22. listopadu 1921, R I 1389/21.)